

सन २०१७-१८ मध्ये महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास
रामटेक येथील कलादालन व पर्यटक माहिती केंद्र येथे
विविध सोयी सुविधा करिता निधी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग,
शासन निर्णय, क्रमांक टिडीएस २०१७/७/प्र.क्र.६८४/ पर्यटन,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,
दिनांक:- २७ ऑक्टोबर, २०१७.

संदर्भ : मपविम पत्र क्र.मपविम/बांधकाम/रामटेक/२०१७/२११०, दि.५/७/२०१७.

शासन निर्णय :

पर्यटनस्थळांच्या ठिकाणी पायाभूत सुविधा पुरविण्यासाठी प्रादेशिक पर्यटन योजनेंतर्गत सन २०१७-१८ मध्ये रु.१७४.०० कोटी इतका नियतव्यय अर्थसंकल्पीत झाला असून त्यापैकी ७०% रक्कम रु.१२१.८० कोटी माहे डिसेंबर, २०१७ अखेर वितरणास उपलब्ध होते.

२. सन २०१७-१८ मध्ये उपलब्ध असलेल्या रु.१२१.८०.०० लक्षमधून रु.१७५८.३५ लक्ष वितरीत केले आहेत. उर्वरित (रु.१२१.८०.०० लक्ष वजा रु.१७५८.३५लक्ष) रक्कम रु.१०४२१.६५ लक्ष मधून महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास खालील मंजूर कामासाठी उर्वरित निधी रु. १३१.६४ लक्ष उपलब्ध करून देण्यास शासन मान्यता देत आहे.

(रु.लक्षात)

जिल्हा / अ.क्र	कामे	अंदाजित किंमत	पूर्वी वितरीत रक्कम	सन २०१७-१८ मध्ये वितरीत निधी
१	२	३	४	५
१	रामटेक येथील कलादालन व पर्यटक माहिती केंद्र येथे विविध सोयी सुविधा तयार करणे	१९६.६४	६५.००	१३१.६४
	एकूण	१९६.६४	६५.००	१३१.६४

३. प्रमाणित करण्यात येते की, वित्त विभाग, परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि.१८/४/२०१७ च्या परिच्छेद ७ ते १८ मधिल प्रत्येक अटीची खालीलप्रमाणे पूर्तता करण्यात आली आहे. परिच्छेद निहाय तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	परिपत्रकातील परिच्छेद क्र.	विषय	विभागाचे अभिप्राय
१	७-अ	एखाद्या योजनेस / प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता देणे.	प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.
२	७-ब	अर्थसंकल्पीय तरतूद करणे आवश्यक असणे (योजनांतर्गत नियतव्यय उपलब्ध) व अर्थसंकल्पित करणे	अर्थसंकल्पीय तरतूद उपलब्ध आहे. (रु.१७४.०० कोटी)

३	८	प्रशासकीय विभागांना वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका भाग-१ वित्त विभाग शासन निर्णय क्र.विअप्र-१०.०८/प्र.क्र.७०/ विनियम, दि.१५/५/२००९ अन्वये अधिकार असणे	वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ भाग - पहिला, उप विभाग एक अ.क्र. २७ नियम क्र. १४९ नुसार प्रशासकीय विभागाला पुर्ण अधिकार आहे.
४	९	विविध शासकीय / प्रशासकीय संस्थांना तसेच अनुदानित संस्थांना सहायक अनुदाने मंजूर करण्यापूर्वी त्यांचेकडून पूर्वी खर्च केलेल्या अनुदानाची उपयोगिता प्रमाणपत्रे प्राप्त करून घेणे	लागू नाही.
५	१०	विभागाद्वारे संक्षिप्त देयकाद्वारे निधी खर्च करण्यात येतो. त्याचे तपशीलवर देयक सादर न केल्यामुळे लेखा आक्षेप येतात व अपहार संभवतात.	संक्षिप्त देयकाद्वारे निधी काढण्यात येत नाही
६	११	स्थानिक स्वराज्य संस्थांना अनुदाने	लागू नाही.
७	१२	वैयक्तिक लाभार्थीच्या योजनेची देयके	लागू नाही.
८	१३	शिष्यवृत्ती / शिक्षणशुल्काची प्रतिपूर्ती, वैयक्तिक लाभार्थी यांचे प्रदाने	लागू नाही.
९	१४	बांधकाम विषयक प्रस्तावासंदर्भात प्र.मा./तां.मा. तसेच आवश्यक तेथे सचिव समितीची मान्यता	लागू नाही.
१०	१५	दुय्यम कार्यालयांना खरेदी करण्यासाठी प्राधिकृत करण्याचा शासन निर्णय निर्गमित करण्यापूर्वी अशा खरेदीसाठी रितसर प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश काढण्यात यावेत	लागू नाही.
११	१६	साहित्य खरेदीची प्रक्रिया पुर्ण करून पुरवठादार निश्चित झाल्याशिवाय खरेदीची देयके कोषागारातून आहरित करण्यात येऊ नये.	लागू नाही.
१२	१७	विविध कारणांमुळे अखर्चित राहिलेला निधी विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त महामंडळाकडे हस्तांतर करून तांत्रिकदृष्ट्या खर्च झाल्याचे दाखविले जाते, ही एक गंभीर अनियमिता आहे. याची विभागाने नोंद घ्यावी.	लागू नाही.
१३	१८	विभागांमार्फत करण्यात येणारे संगणकीकरण संदर्भातील खर्च शासनाचे दरपत्रकानुसार/निविदाद्वारे करण्यात यावा.	लागू नाही.

४. तसेच शासन निर्णय वित्त विभाग परिपत्रक क्रमांक परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि.१८/४/२०१७ च्या परिशिष्टामधिल तपासणीसूची बाबीतील अ.क्र.१,२ व ३ ची पूर्तता करण्यात आली आहे. अ.क्र.४ बाबत स्पष्ट करण्यात येते की, लेखा परिक्षक / महालेखापाल यांचे कोणतेही गंभीर आक्षेप नाहीत.

५. वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.३४/कोषा-प्रशा-५, दि.२४/७/२०१५ अन्वये दिलेल्या सुचनेनुसार खालीलप्रमाणे प्रमाणित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	तपासणी सूची	अभिप्राय
१	योजनेस प्रशासकीय मान्यता	मान्यता देण्यात आली आहे.
२	निधी वितरण शासन निर्णयातील अटी व शर्तीचे पूर्तता झाल्यानंतरच होणार आहे.	होय.
३	३ महिन्यांपूर्वी वितरीत केलेल्या निधीपैकी ७५% खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र	प्राप्त झाले आहे.
४	यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने लेखापरीक्षक / महालेखापाल यांच्याकडून कोणतेही गंभीर आक्षेप नाहीत.	प्रश्न उद्भवत नाही.
५	निधी लाभार्थ्यांच्या थेट खात्यात जमा होणार आहे.	लागू नाही.
६	वस्तु खरेदी करण्यापूर्वी नियमित वापरात येणा-या वस्तुंच्या बाबतीत त्याचे रितसर खरेदी नियोजन (Procurement plan) करावे व अकारण शिल्लक साठा (inventory) असू नये.	महामंडळास सूचना दिलेल्या आहेत.
७	भांडवली वस्तु खरेदी करण्यापूर्वी यापूर्वी खरेदी केलेल्या अशा वस्तुंची यथास्थित नोंद dead Stock रजिस्टर मध्ये घेण्यात आली असून त्याचा योग्य वापर झाला असून त्या पडून नाहीत, असे प्रमाणपत्र.	वरील प्रमाणे.
८	यामधून खरेदी होणार असल्यास प्रत्यक्ष वस्तु प्राप्त झाल्यानंतरच संबंधितांना देयक अदा केले जाणार आहे.	होय.
९	आवश्यक त्या ठिकाणी आदिवासी / सामाजिक न्याय विभाग यांची निधी वितरणास सहमती आहे.	आदिवासी / सामाजिक न्याय विभागाचा संबंध येत नाही.
१०	प्रस्तुत योजनेत कोणतेही १ वर्ष जुने संक्षिप्त देयक त्याच लेखाशीर्षाखाली प्रलंबित नाही.	कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाहीत.
११	निधी स्वीय प्रपंची लेखा अथवा बँक खात्यात जमा न करता खर्च केला जाणार आहे.- वरील अटींची तसेच उक्त शासन निर्णयातील परिच्छेद ७ ते १८ मधील अटींची पूर्तता होत	होय.

	असल्यास प्रशासकीय विभागाने त्यांच्या स्तरावर निधी वितरीत करावा व निधी वितरीत करण्या-या आदेशामध्ये वरील प्रत्येक अटीची पूर्तता झाली आहे, असे प्रमाणपत्र देऊन आदेश निर्गमित करावेत, अन्यथा प्रस्ताव आवश्यक त्या ठिकाणी नियोजन / वित्त विभागाला सहमतीसाठी सादर करावेत.	
--	---	--

६. प्रादेशिक पर्यटन योजनेअंतर्गत सन २०१७-१८ साठी रु.१७४.०० कोटी एवढी तरतूद करण्यात आली आहे. त्यापैकी ७०% रक्कम रु.१२१.८० कोटी वितरणास उपलब्ध असलेल्या रकमेतून रु.१७५८.३५ लक्ष वितरीत केले आहेत. उर्वरित रु.१०४२१.६५ लक्ष मधून रु.१३१.६४ लक्ष (रुपये एक कोटी एकतीस लक्ष चौसष्ट हजार फक्त) इतकी रक्कम महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास या शासन निर्णयान्वये अदा करण्यास शासन खालील अटीच्या अधीन राहून मंजूरी देत आहे.

अटी व शर्ती :-

- १) वितरीत केलेल्या निधीतून खर्च करताना वित्तीय नियमांचे आणि विविध नियमांतर्गत नेमून दिलेल्या कार्यपद्धतीचे पालन करण्यात यावे.
- २) कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर अनुदानापेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी. मंजूर अनुदानापेक्षा जादा खर्च झाल्यास त्याची जबाबदारी महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाची राहिल व जादा खर्च प्रित्यर्थ जादा अनुदान उपलब्ध करून दिले जाणार नाही.
- ३) मंजूर तरतुदीतून करावयाचा खर्च दि.३१ मार्च, २०१८ पर्यंत करण्यात यावा.
- ४) पर्यटन विभागाने केलेल्या कामाच्या ठिकाणी पर्यटन विभागाचे माहिती फलक लावण्यात यावेत.
- ५) ज्या संदर्भात निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे त्या प्रत्येक योजनेच्या संदर्भात वित्तीय अधिकाराच्या प्रत्यावर्तनानुसार सक्षम प्राधिका-यांची प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता घेणे आवश्यक आहे.
- ६) अशा प्रत्येक योजनेबाबत करावयाच्या बांधकामासंदर्भात अथवा खरेदीबाबत किंवा सेवा पुरवठा कराराबाबत वित्तीय नियमांप्रमाणे आवश्यक ती कार्यपद्धती पाळणे आवश्यक आहे. या संदर्भात शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक-संकीर्ण-१००२/प्र.क्र.१५/कोषा-प्र ५, दि. ६ फेब्रुवारी, २००२ च्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन होईल याची खबरदारी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेने घ्यावी. तसेच शासन निर्णय वित्त विभाग क्र.बीजीटी-१०.००/प्र.क्र.५६/२०००/वित्तीय सुधारणा, दिनांक १०.९.२००१ मधील उपाययोजनांची अंमलबजावणी तंतोतंत करण्यात यावी.
- ७) वस्तु खरेदी करण्यापूर्वी नियमित वापरात येणा-या वस्तुंच्या बाबतीत त्याचे रितसर खरेदी नियोजन (Procurement plan) करावे व अकारण शिल्लक साठा (inventory) असू नये.
- ८) रस्त्याच्या प्रस्तावित कामाच्या प्रकरणामध्ये सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या नियमावलीचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.
- ९) भांडवली वस्तु खरेदी करण्यापूर्वी यापूर्वी खरेदी केलेल्या अशा वस्तुंची यथास्थित नोंद dead Stock रजिस्टर मध्ये घेण्यात आली असून त्याचा योग्य वापर झाला असून त्या पडून नाहीत, असे प्रमाणपत्र.

- १०) योजनेतर्त स्वरुपाच्या कामासाठी (देखभाल/दुरुस्ती इ.) सदरची तरतूद उपयोगात आणली जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
- ११) सदर कामांपैकी जी कामे तीर्थक्षेत्रांच्या विकासासाठी प्रस्तावित करुन देवस्थान/संस्थेच्या जागेवर करण्यात येणार आहेत अशा कामांसंदर्भात सदर देवस्थान/संस्थेकडून ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त करुन घेणे बंधनकारक राहिल. तसेच अशा कामाच्या पूर्णत्वानंतर त्या संदर्भातील देखभाल/दुरुस्ती, संबंधित संस्थेने करण्यासंदर्भात महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ यांनी संबंधित देवस्थान / संस्थेबरोबर करारनामा करणे बंधनकारक राहिल. अशा प्रकारच्या देखभाल दुरुस्तीकरीता शासनाकडून यापुढे कोणत्याही प्रकारचा निधी उपलब्ध करुन दिला जाणार नाही, याची नोंद घेण्यात यावी व तशी अट करारात अंतर्भूत करण्यात यावी. तसेच या कामामुळे निर्माण होणाऱ्या सर्व सुविधा तसेच पर्यटन स्थळ सर्व नागरीकांसाठी खुले राहिल, अशी अट करारात समाविष्ट करण्यात यावी.
- १२) सदर निधीतून होणाऱ्या खर्चातून करावयाच्या कामांची भौतिक प्रगती तसेच निधीतून होणा-या खर्चाची मासिक विवरणपत्रे दर महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास व महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास न चुकता सादर करावीत. तसेच काम पूर्ण झाल्यानंतर पूर्णत्वाचा दाखला आणि निधीबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र न चुकता शासनास सादर करण्यात यावे.
- १३) सदर काम पूर्ण झाल्यानंतर सदर कामाच्या देखभालाची तसेच इतर अनुषंगिक कामांची जबाबदारी महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास व संबंधित संस्था यांची राहिल.
- १४) सदर निधीतून होणाऱ्या खर्चातून करावयाच्या कामांची भौतिक प्रगती तसेच निधीतून होणा-या खर्चाची मासिक विवरणपत्रे दर महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास न चुकता सादर करावीत. तसेच काम पूर्ण झाल्यानंतर पूर्णत्वाचा दाखला आणि निधीबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र न चुकता शासनास सादर करण्यात यावे.
- १५) वर नमूद करण्यात आलेला खर्च हा सन २०१७-१८ या वर्षाच्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीमधून मुख्यलेखा शीर्ष "मागणी क्रमांक झेडडी-४, ३४५२-पर्यटन, पर्यटनासाठी पायाभूत सुविधा, १०१ पर्यटन केंद्रे (०२) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना, (०२) (१८) पर्यटन विकासासाठी विविध ठिकाणांसाठी मूलभूत सुविधांकरिता अनुदान (३४५२ १९५ ८) ३१ सहायक अनुदान (वेतनेतर) या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व तो सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षातील अर्थसंकल्पीत तरतूदीतून भागविण्यात यावा.
- १६) या आदेशान्वये मंजूर करण्यात आलेली सहायक अनुदानाची रक्कम आहरीत करुन संबंधितांना वितरीत करण्याकरिता श्री. र.ल.लखोटे, कार्यासन अधिकारी, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून व श्री. ब.गु.सैदानवरु, उप सचिव पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग यांना नियंत्रक म्हणून घोषित करण्यात आले आहेत. त्यांनी वरील निर्णयानुसार मंजूर करण्यात आलेल्या सहायक अनुदानाची रक्कम अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई येथून आहरीत करुन महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळास वितरीत करण्याची कार्यवाही करावी.
- १७) सदर निधी "कक्ष अधिकारी, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई" (Desk Officer, Tourism and Cultural Department, Mantralaya, MUMBAI) या नांवे E.C.S. द्वारे उपलब्ध करुन देण्यात यावा.
- १८) हा शासन निर्णय, वित्त विभाग परिपत्रक क्र.अर्थस-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दि.१८/४/२०१७ व वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं २०१७/प्र.क्र.९४/अर्थ-३, दि.३०/६/२०१७ तसेच वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ भाग- पहिला, उप विभाग एक अ.क्र.२७ नियम क्र.१४९ प्रशासकीय विभागांना दिलेल्या अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७१०२६१३०५०३२५२३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सं.मु.भांडारकर)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
३. मा. मंत्री(पर्यटन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
४. मा. राज्यमंत्री (पर्यटन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
५. मा. विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
६. मा. विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
७. महालेखापाल, महाराष्ट्र - १, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई.
८. महालेखापाल, महाराष्ट्र - २, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर.
९. महालेखापाल (स्थानिक निकाय लेखापरीक्षा व लेखा), मुंबई.
१०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई.
११. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१२. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
१३. नियोजन विभाग (कार्यासन-१४११/१४४४), मंत्रालय, मुंबई.
१४. वित्त विभाग (का.व्यय-१४/अर्थोपाय) मंत्रालय, मुंबई.
१५. अवर सचिव (अर्थसंकल्प शाख), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. निवड नस्ती.
